

**Jaarprogramma VTH Fryslân
basistaken 2022**

In opdracht van (de deelnemers)

Opgesteld door	De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing Postbus 3347 8901 DH LEEUWARDEN
Titel	Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022
Datum	27-12-2021
Status	concept ter vaststelling door bevoegd gezagen
Versie	1.3
Contactpersoon	Mariëlle Rodenburg, FUMO

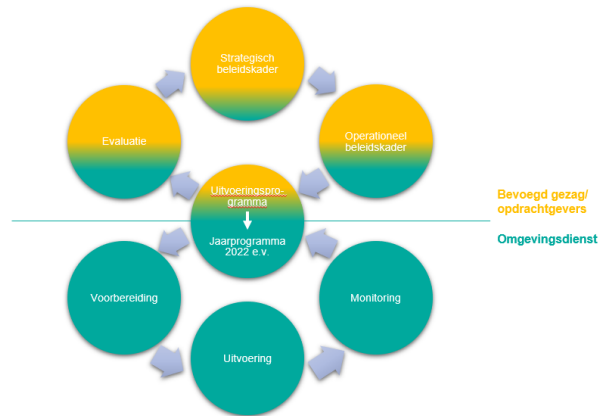
Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Kaders en uitgangspunten	5
3. Ontwikkelingen	7
4. Evaluatie 2020- vooruitblik evaluatie 2021	10
5. Middelen en focus	11
5.1 Focus in toezicht.....	11
6. Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022	16
6.1 Regionaal programma (toezicht)	16
6.2 Lokaal programma.....	17
6.2.1 Vervolg op project Fbup 2019/2020/2021	18
6.3 Programma ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)	20
7. Programma collectieve taken.....	21
8. Monitoring, voortgang en evaluatie.....	23
9. Afstemming en samenwerking	24
Bijlage 1. Begrippenlijst.....	26
Bijlage 2. Lokale programma's per deelnemer	28
Heerenveen	29
Bijlage 3. Doorwerking VTH-beleid Fryslân	31

1. Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarprogramma op basis van het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken¹ en het nieuwe sturings- en financieringsmodel. Dit jaarprogramma van de FUMO is de vervanger van het Fbup (Friesland breed uitvoeringsprogramma) dat in de afgelopen drie jaren de eerste aanzet gaf voor dit verplichte jaarprogramma op grond van het Besluit omgevingsrecht. Het Fbup was projectmatig van opzet en omvatte slechts een klein percentage van de totale basistaken. Dit jaarprogramma omvat alle basistaken.

Dit 'Jaarprogramma VTH Fryslân Basistaken 2022' (jaarprogramma) gaat over alle basistaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in Fryslân. Het is onderdeel van de BIG-8 beleidscyclus (beleid, programma, uitvoering, evaluatie en bijstelling enz.). De grondslag voor dit jaarprogramma ligt in artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Zoals gezegd is dit het eerste jaarprogramma dat is gebaseerd op het gezamenlijke VTH-beleidsplan, dat pas zeer recent is vastgesteld door bijna alle bevoegd gezagen, met het bijbehorende risicomodel van de Friese gemeenten en provincie. Dit betekent dat de aanpak en de opzet van het programma nieuw is en we te maken hebben met een aantal onbekendheden. Als professionele en lerende(!) organisaties moeten we met elkaar het jaarprogramma uitwerken en in de praktijk aanscherpen. De kwaliteit die we in het VTH-beleid Fryslân hebben geformuleerd zullen we in gezamenlijkheid moeten borgen en waarmaken in dit programma. Dit vraagt draagvlak, betrokkenheid en samenwerking van alle betrokken partijen.

Totstandkoming en vaststelling

Dit programma is opgesteld door de FUMO op basis van de uitgangspunten zoals deze zijn bepaald in afstemming met een vertegenwoordiging van alle deelnemende gemeenten. Een aantal projecten uit het Fbup²¹ loopt door. Deze worden in 2022 afgerond en zijn als zodanig ook opgenomen in dit programma. Een concept van het jaarprogramma is besproken in het Vakoverleg² van 4 november 2021 en het VTH-managementoverleg³ van 10 november 2021. Op 16 december 2021 heeft het AB FUMO ingestemd met het jaarprogramma en vervolgens doorgeleid naar de colleges van B&W en GS voor vaststelling. Na deze instemming door het AB heeft de FUMO een fout geconstateerd in de risicoanalyse die is gebruikt voor het opstellen van het jaarprogramma. De correctie hiervan is verwerkt in de voorliggende gewijzigde versie van het 'Jaarprogramma VTH Fryslân Basistaken 2022'. Na vaststelling kunnen de colleges het jaarprogramma desgewenst gebruiken voor het informeren van gemeenteraden en Provinciale Staten.

Doel en reikwijdte

Het programma laat zien aan het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de colleges van burgemeester en wethouders van de Friese gemeenten en Gedeputeerde Staten van Fryslân wat zij

¹ Anno oktober 2021 is dit beleid door bijna alle betrokken deelnemers vastgesteld in 2022, één gemeente heeft het beleid nog niet vastgesteld.

² Opvolger van het OGO (Opdrachtgeversoverleg) en onderdeel van de nieuwe Governance FUMO.

³ Nieuw overleg o.g.v. de nieuwe Governance FUMO tussen management FUMO en VTH-managers van de deelnemers.

van de FUMO mogen verwachten aangaande de uitvoering van de reguliere VTH taken voor inrichtinggebonden en niet-inrichtinggebonden basistaken (zoals toezicht Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en sloop-asbest). Ook is het programma voor ketentoezicht in hoofdlijnen opgenomen in dit jaarprogramma en een nadere uitwerking van de collectieve uren opgenomen in de begroting 2022. Het programma omvat niet de uitvoering van de VTH-taken voor BRZO⁴-bedrijven, de uitvoering hiervan ligt bij de Omgevingsdienst Groningen. Ook is in het jaarprogramma geen rekening gehouden met de impact van de Omgevingswet. Dit is nader toegelicht in H-3 pagina 8 'Omgevingswet'.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de kaders waarbinnen en de uitgangspunten op basis waarvan het jaarprogramma is opgesteld. In hoofdstuk 3 zijn de ontwikkelingen voor 2022 en de komende jaren beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 kort ingegaan op de evaluatiepunten uit het Fbup 2020 met een klein doorkijkje naar de evaluatie van het Fbup 2021. De beschikbare middelen en de focus die gelegd worden bij de uitvoering overeenkomstig de beschikbare middelen komt aan bod in hoofdstuk 5. Het jaarprogramma bestaat uit een regionaal en lokaal programma. Dit ligt in lijn met het nieuwe sturings- en financieringsmodel FUMO. Daarnaast is ook het programma voor ketentoezicht voor 2022 opgenomen. Alle drie de programma's worden beschreven in hoofdstuk 6, waarna in hoofdstuk 7 het programma voor de uitvoering van de collectieve taken volgt. Het jaarprogramma sluit af met de wijze waarop de FUMO monitort en evalueert en met welke partijen wordt afgestemd en samengewerkt in hoofdstuk 8 respectievelijk hoofdstuk 9. Aanvullend hierop is per individuele opdrachtgever het lokale jaarprogramma voor de basistaken nader uitgewerkt in bijlage 2.

2. Kaders en uitgangspunten

Begroting FUMO 2022

In de vergadering van het algemeen bestuur van 10 december 2020 is het voorstel voor een nieuw sturings- en financieringsmodel vastgesteld. De begroting van 2022 is op basis van dit nieuwe model opgesteld. De belangrijkste uitgangspunten van dit model zijn:

Tabel 1: Uitgangspunten sturings- en financieringsmodel FUMO

Taakgebied	Omschrijving financieringswijze
Inrichting gebonden basistaken - regulering	- In samenspraak met de deelnemers wordt per product uit de producten en dienstencatalogus FUMO (PDC) een inschatting gemaakt van het aantal te verwachten producten - Het aantal verwachte producten x het kengetal = aantal begrote uren - In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor informatieverstrekking, maatwerk en onvoorzien. - Het totaal aantal uren x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage
Inrichting gebonden basistaken - Toezicht	- Het aantal inrichtingen x kengetal x frequentie = aantal basistaakuren - In samenspraak met de deelnemers worden uren opgenomen voor onvoorzien, maatwerk en indien gewenst een hoger ambitieniveau. - Aantal basistaakuren x integrale uurtarief = deelnemersbijdrage voor inrichtinggebonden basistaken;
Niet-inrichting gebonden basistaken besluit VTH	Voor meldingen sloop/asbest en Bbk wordt in samenspraak met de deelnemers per product een inschatting gemaakt van het aantal te

⁴ Brzo = Besluit risico's zware ongevallen

	verwachten ingediende meldingen. Het aantal verwachte producten x het kengetal x het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. • Voor toezicht sloop/asbest en Bbk: het aantal meldingen x kengetal x frequentie = aantal toezichtsuren Bbk en asbest/sloop. Dit maal het integrale uurtarief = deelnemersbijdrage. • Voor handhaving wordt uitgegaan van dezelfde aantallen als in de begroting van 2021.
Collectieve taken	• In voorliggende begroting is 2.150 uur opgenomen voor collectieve taken⁵; • Deze uren zijn naar rato van de deelnemersbijdrage voor basistaken verdeeld over de deelnemers.

De begroting FUMO 2022 vormt het financiële kader. Daarin zijn de beschikbare uren en middelen (en het aantal inrichtingen) vastgelegd voor de basistaken. Het jaarprogramma VTH Fryslân basistaken (hierna jaarprogramma) past binnen dit (financiële) kader (dat is conform de gemaakte afspraak in het VTH-beleid Fryslân).

De begroting 2022 is gebaseerd op basis van de nieuwe kengetallen die zijn opgenomen in de PDC FUMO 2022⁶. Voor het kunnen werken op basis van kengetallen moeten aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan. Deze randvoorwaarden zijn een uniform mandaat, kwaliteit van de dossiers en de ondersteunende systemen op orde en een goede onderlinge afstemming waarin vertrouwen naar voren komt⁷. Gezien de voortgang van het proces van invulling van deze drie randvoorwaarden is de kans zeer realistisch dat op 1 januari 2022 niet aan deze randvoorwaarden wordt voldaan. De consequentie hiervan is dat de kengetallen waarop de begroting is gerealiseerd nog niet haalbaar zijn⁸. Een naheffing kan niet worden uitgesloten overeenkomstig het nieuwe sturings- en financieringsmodel waarbij aan het einde van het begrotingsjaar 2022 e.v. wordt afgerekend op basis van de daadwerkelijke besteding van uren⁹. Ook wordt door dezelfde redenen niet uitgesloten dat het geprognostiseerde aantal toezichtscontroles niet wordt behaald.

VTH-beleid Fryslân voor de basistaken

Het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken is in 2020 opgesteld. Dit nieuwe beleid gaat uit van 'budgetneutraal', dit betekent dat de uitvoering van de basistaken niet meer of minder gaat kosten als gevolg van het nieuwe beleid. Het VTH-beleid Fryslân voor de Basistaken geldt als ondergrens: meer mag wel, minder niet. Het nieuwe beleid heeft de instemming van het bestuurlijk Fries VTH-overleg. Vaststelling door het college van GS en alle Friese gemeenten heeft inmiddels¹⁰ plaatsgevonden. Voor 2022 is het VTH-beleid Fryslân¹¹ als uitgangspunt beschouwd voor de uitvoering van de basistaken.

In het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken (2020) zijn meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. De activiteiten in dit programma dragen bij aan het bereiken van

⁵ In de begroting 2022 zijn 2.150 uur aan collectieve taken opgenomen. Daarnaast zijn in de begroting voor een andere collectieve taak 'ketentoezicht' uren opgenomen.

⁶ Vastgesteld door het algemeen bestuur in uw vergadering van 10 december 2021.

⁷ Zie o.a. pagina 11 van het sturings- en financieringsmodel FUMO en pagina 7 van de PDC FUMO.

⁸ Zie ook het rapport van Seinstra Van de Laar 'onderzoek en voorstel kengetallen FUMO' uit 2019.

⁹ Voor de uitvoering van de basistaken vindt in de financieringssysteematiek die geldt voor 2021 geen afrekening plaats, met uitzondering van de taken sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit, daar wordt in 2021 wel al voor afgerekend.

¹⁰ Tijdens het opstellen van het Jaarprogramma VTH Fryslân 2022 moest nog één gemeente het VTH-beleid Fryslân vaststellen. Anno 17 november 2021 hebben alle bevoegd gezagen het VTH-beleid Fryslân vastgesteld.

¹¹ Het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken omvat ook het hierbij behorende addendum.

deze doelen. In bijlage 3 is samengevat weergegeven op welke wijze met dit jaarprogramma invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid.

Risicogericht werken

Het jaarprogramma gaat uit van risicogericht werken. Hiervoor is op verzoek van de deelnemers een risicomodel opgesteld door Arena Consulting dat niet alleen uitgaat van de standaard criteria zoals (natuur, financieel, gezondheid, imago, ed.), maar ook bijvoorbeeld rekening houdt met het naleefgedrag en de laatste keer dat een inrichting op het gebied van toezicht is bezocht (achterstallig 'onderhoud' kost extra tijd in geval er geen of summier toezicht is gehouden). De uitvoering van de toezichthoudende taken richt zich op risico's en draagt bij aan de beleidsdoelen uit het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken.

Besluit omgevingsrecht (Bor): eisen aan organisatie en uitvoering

- *Scheiding van vergunningverlening en toezicht en handhaving:* De afzonderlijke afdelingen toetsing en vergunningverlening en toezicht & handhaving waarborgen een scheiding tussen de taken in het kader van vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds. Hiermee is gewaarborgd dat de medewerkers en het management verantwoordelijk voor een vergunning niet ook toezicht houdt of handhaaft op diezelfde vergunning.
- *Periodieke roulatie:* Om te voorkomen dat na verloop van tijd de toezichthouder te lang verantwoordelijk is voor handhaving van eenzelfde inrichting, worden medewerkers periodiek gerouleerd over de inrichtingen.
- *24-uurs bereikbaarheid:* Met de milieuklachtentelefoon wordt 24 uren bereikbaarheid voor klachten en calamiteiten gerealiseerd. Er is een consignatiedienst verantwoordelijk voor het afhandelen van klachten. Iedereen die een klacht heeft op het gebied van milieu kan 24/7 deze milieuklachtentelefoon bellen. Alle klachten worden opgepakt of er wordt voor gezorgd dat de verantwoordelijke instantie de klacht in goede orde ontvangt. Dit vergt ook bereikbaarheid van die instanties buiten kantooruren! De FUMO heeft (nog) geen rol in de crisisorganisatie (rampenbestrijding en/of crisisbeheersing binnen de GRIP-fasen) in geval van een crisis/calamiteit.

Type doelen

Bij elk branche-aanpak worden doelen geformuleerd. Waar mogelijk worden, in lijn met het rapport "Meetbare handhavingsdoelstellingen"¹², naast input- en prestatiedoelen, ook nalevingsdoelen of milieudoelen gesteld. Input- en prestatiedoelen zeggen iets over de inzet (input) en geleverde prestaties (bijvoorbeeld aantal verleende vergunningen, aantal uitgevoerde controles). Naleving- en milieudoelen zeggen iets over het effect van taakuitvoering op een doelgroep (bijv. naleefgedrag) en op de fysieke leefomgeving (bijv. veiligheid, milieukwaliteit, e.d.). Het formuleren en monitoren van naleving- en milieudoelen is lastig, omdat het verband tussen taakuitvoering en de doelstellingen complex en veelzijdig is. Wel zijn dit soort doelen onze 'stip op de horizon'; we accepteren dat we hierin 'lerende' zijn.

3. Ontwikkelingen

Hieronder staan ontwikkelingen die invloed hebben op meerdere milieuthema's en producten en diensten van de FUMO.

¹² "Meetbare handhavingsdoelstellingen", K+V (2004), een gezamenlijk product van het Ministeries van VROM, Verkeer en Waterstaat, IPO, VNG en de UvW.

Omgevingswet

Op 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking¹³. Dan moet de FUMO klaar zijn om volgens en in de geest van de Omgevingswet te werken. Waar voor de gemeentelijke omgevingsvisie en het omgevingsplan een overgangsfase geldt, is die er voor het uitvoerende werk niet. In de afgelopen periode is steeds duidelijker is geworden dat een goede invoering van het nieuwe stelsel draait om samenwerking tussen overheden in de keten, anders werken en nieuwe afspraken daarover maken. Daar wordt hard aan gewerkt in het kader van De Fryske Aanpak. Daarnaast brengt de Omgevingswet veranderingen met zich mee in bevoegdheden en het takenpakket van deelnemers. Deze veranderingen leiden ook tot wijzigingen/verschuivingen in het takenpakket dat deelnemers bij de FUMO onderbrengen. Voor de deelnemers is relevant hoe de taakverdeling tussen hen en de FUMO wordt. Deze veranderingen werken structureel door in de begrotingen van de FUMO en vervolgens dus ook in het jaarprogramma van de FUMO. De FUMO stuurt aan op een gezamenlijk overleg om de wijzigingen die het basistakenpakket onder de Omgevingswet met zich meebrengt zo snel mogelijk in kaart te brengen om hieraan vervolgens vorm en inhoud te geven.

De voorbereiding op de Omgevingswet gaat in Fryslân door. Voor wat betreft de implementatie binnen de eigen organisatie kan de FUMO dat zelf, maar voor een belangrijk deel kan dat alleen in samenwerking met onze deelnemers binnen De Fryske Aanpak. Bij het opstellen van dit jaarprogramma is een deel van de benodigde informatie met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet van de deelnemers nog niet beschikbaar. Hierdoor is nog niet duidelijk wat de impact is voor de werkwijze en informatievoorziening van de FUMO. Dit betekent dat de voorliggende jaarprogramma nog geen rekening houdt met de nieuwe Omgevingswet.

Versterking VTH stelsel

De afgelopen jaren is geregeld onderzoek gedaan naar het VTH-stelsel. In het rapport 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' concludeert de commissie Van Aartsen, dat het VTH-stelsel niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie Mans. De commissie Van Aartsen geeft in dit rapport tien aanbevelingen om het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en de kwaliteit van toezicht en handhaving te verbeteren. Daarnaast zijn er in de afgelopen periode nog meer rapporten verschenen over het VTH-stelsel. De conclusies en aanbevelingen daarvan liggen grotendeels in lijn met die van Van Aartsen. Op 7 september jl. heeft de commissie voor Infrastructuur en Waterstaat van de Tweede Kamer gedebatteerd over deze aanbevelingen. De commissie roept op – gelet op de grote urgentie – om op korte termijn met verbeteringen te komen die het stelsel versterken. De urgentie blijkt ook uit 'het document op hoofdlijnen' van de VVD en D66 waar een verbetering voor de uitvoering VTH leefomgeving expliciet wordt benoemd. Deze aanbevelingen kunnen gevolgen hebben voor de uitvoering van de (basis)taken door de FUMO. De vereniging van directeuren van de Omgevingsdiensten (ODNL) heeft hierover contact met het ministerie, IPO en VNG en een impuls-brief geschreven met aanbevelingen om te komen tot nadere invulling van alle verbeteringen die zijn aangereikt.

LHS/BOA inzet

Het VTH-beleid Fryslân heeft als uitgangspunt (overeenkomstig de landelijke afspraken) toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS). In navolging hierop krijgt dit in 2022 binnen de FUMO meer vorm. Doelstelling is uniformere toepassing van de LHS binnen het werkgebied van de FUMO. Dit zal er toe leiden dat de toezichthouders de LHS beter invullen en daarover meer afstemming met de BOA-coördinator plaats vindt. Niet kan worden uitgesloten dat door een betere toepassing van de LHS de noodzakelijke inzet van BOA-capaciteit en bijbehorende ondersteuning groeit. Zeker in relatie

¹³ (Definitieve) besluitvorming hieromtrent is ten tijde van het opstellen van dit jaarprogramma aanstaande.

met een goed gepositioneerd ketentoezicht binnen de FUMO kan dit leiden tot een voorstel voor uitbreiding van de boa-formatie.

De boa's van de FUMO kunnen meerdere strafrechtelijke instrumenten inzetten. Inzet van één van de strafrechtelijke handhavinginstrumenten, de bestuurlijke strafbeschikking milieu, is een autonome bevoegdheid van de FUMO. Niet strafrechtelijk optreden kan leiden tot rechtsongelijkheid, verslechtering van het naleefgedrag en is in strijd met het VTH-beleid Fryslân.

Coronacrisis

De uitbraak van het coronavirus in 2020 heeft grote gevolgen gehad voor de bedrijven in Nederland. Inmiddels is de anderhalve-meterrichtlijn afgeschaft en mag je met een coronapas bij veel openbare gelegenheden weer naar binnen. De FUMO blijft bedrijven controleren, uiteraard met inachtneming van alle veiligheidsmaatregelen.

Evaluaties uitvoeringstaken sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit

Voor de niet inrichtinggebonden taken op het gebied van sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit (Bbk) wordt sinds 2020 al risicogericht toezicht gehouden. De uitgangspunten hiervoor zijn opgenomen in het VTH-beleid Fryslân. Halverwege 2021 heeft voor beide taken een interne evaluatie plaatsgevonden. Uit deze interne evaluaties blijkt dat de FUMO binnen de huidige kengetallen niet de kwaliteit kan leveren die zij wenst te leveren om te voldoen aan de uitgangspunten en kaders uit het inmiddels vastgestelde VTH-beleid Fryslân. Een lean-werkproces is tijdens de evaluaties tot stand gekomen dat is voorzien van realistische kengetallen. Dit conform het uitgangspunt van het nieuwe sturings- en financieringsmodel FUMO. De evaluatie kent drie mogelijke uitkomsten¹⁴:

1. De kengetallen worden aangepast waardoor voldaan kan worden aan de kaders in het VTH-beleid Fryslân,
2. De kengetallen blijven gelijk waarbij de kaders in het VTH-beleid Fryslân worden bijgesteld, of
3. De kengetallen en de toezichtfrequentie in het VTH-beleid Fryslân worden aangepast (om financiële effecten te beperken).

De evaluaties zijn conform planning in procedure gebracht (conform de nieuwe governance structuur), er is echter nog geen overeenstemming bereikt.

Gekwalificeerd personeel

We hebben te maken met een 'overspannen' arbeidsmarkt. Dit geldt voor diverse arbeidssegmenten en ook voor de deelnemers van de FUMO. De vraag naar goed gekwalificeerde medewerkers is momenteel hoger dan het aanbod. Deze ontwikkeling is ook waarneembaar bij andere omgevingsdiensten. Het gevolg hiervan is dat vacatures langer openstaan dan gewenst en/of de (tijdelijke) inzet van medewerkers op inhuurbasis wordt verhoogd. FUMO is gedwongen zijn instromers of nog niet gekwalificeerde medewerkers aan te nemen. De focus ligt op competenties en minder op relevante vakkennis. Dit betekent wel dat deze werknemers gemiddeld genomen na opleiding en begeleiding pas na circa 6 maanden op 'vlieghoogte' zijn. Dit vergt veel extra tijd, met name ook voor de ervaren medewerkers die nieuwe collega's moeten inwerken. Uiteraard probeert de FUMO zoveel mogelijk rekening te houden met de Kwaliteitscriteria 2.2. Met betrekking tot het vraagstuk rondom een krappere wordende arbeidsmarkt, wordt door de FUMO de verbinding met deelnemers, partners, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten gezocht om te zorgen dat onze producten en diensten kunnen worden geleverd.

Boaregistratiesysteem

De verwerking en opslag van gegevens die vallen onder de werkingssfeer van de Wet politiegegevens (Wpg) vindt op dit moment plaats in een afgeschermd gedeelte van LEEF. Het betreft hier veelal de

¹⁴ Uitgaande van de begrote aantallen heeft uitkomst één een hogere deelnemersbijdrage tot gevolg, de deelnemersbijdrage blijft bij uitkomst twee gelijk en bij uitkomst drie wordt de deelnemersbijdrage iets hoger.

boa/strafrechtzaken. Voor de verwerking en opslag van Wpg-informatie zijn echter slechts twee systemen goedgekeurd in Nederland, namelijk het justitieel systeem en het (commerciële) Boaregistratiesysteem (BRS) dat beheerd wordt door Natuurnetwerk BV. Er dient vooruitlopend op audits die gaan plaatsvinden door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een transitie plaats te vinden van Wpg-info vanuit LEEF naar BRS. Op dit moment wordt aan die transitie gewerkt. De FUMO heeft ten behoeve van de verwerking van de Bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSBm) al een (beperkt) inlogaccount bij BRS en is dus al klant van Natuurnetwerk BV. Voor de genoemde transitie is een uitbreiding van dit account en autorisatie van alle medewerkers die Wpg-info verwerken in voorbereiding. De transitie moet uiterlijk in 2022 afgerond worden.

Milieucriminaliteit/Ondermijning

Milieucriminaliteit heeft verstrekende gevolgen voor de wereld waarin we wonen en waar we deel van uitmaken. De effecten van milieucriminaliteit zijn niet altijd (direct) zichtbaar, maar hebben zeer grote en ondermijnende gevolgen voor de leefomgeving, economie en maatschappij. De gezondheid van mens en dier en de vitaliteit van het milieu worden aangetast door bijvoorbeeld vervuilde grond of water, door illegale lozingen van afval of gevaarlijke stoffen, mestfraude, illegale gewasbeschermingsmiddelen en het verwerken van (chemisch) afval in diervoeder of scheepsbrandstoffen. Het plegen van milieucriminaliteit is lucratief (oneerlijke concurrentievoordelen) en er is volop gelegenheid door te weinig toezicht en opsporing en vervolging (dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021). Ook over dit onderwerp zijn er inmiddels meerdere rapporten opgeleverd onder andere vanuit de Evaluatie Berenschot en het CCV rapport "De markt de baas", met als laatste het reeds aangehaalde rapport 'Dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021. Dit dreigingsbeeld alsmede de recente rapporten van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, de commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer tonen aan dat de aanpak van milieucriminaliteit in de praktijk te wensen over laat. Toezicht, opsporing en vervolging zijn te weinig slagvaardig, de opsporing is gefragmenteerd, vervolging en berechting duren te lang en de uiteindelijke sancties zijn vaker niet dan wel afschrikwekkend. Grote vermijdbare milieuschade is het gevolg. Samenwerking met ketenpartners is hierin van essentieel belang. Binnen de regio heeft de provincie Fryslân de spreekwoordelijke bal opgepakt en zal komen met een plan van aanpak op het gebied van ondermijning.

4. Evaluatie 2020- vooruitblik evaluatie 2021

In Fryslân wordt steeds meer volgens de beleidscyclus (BIG-8) gewerkt. Tegelijkertijd is er nog een slag te maken. Onderdelen uit de BIG-8 ontbreken nog. In 2019 is een Fryslân brede omgevingsanalyse opgesteld. De omgevingsanalyse biedt informatie en handvatten voor het maken van keuzes rondom de VTH-opgaven waar de partners in Fryslân individueel en gezamenlijk voor staan. In 2020 is het VTH-beleid Fryslân voor de Basistaken opgesteld en is de keuze voor een Risicomodel gemaakt. Met het Fbup21 werd nog niet geheel voldaan aan de eis uit het Bor van een 'uniform uitvoeringsprogramma voor de basistaken', maar het vormde wel een aanzet daartoe. Met voorliggend jaarprogramma voldoet de FUMO aan de eisen die zijn gesteld in het Bor.

Conclusies en aanbevelingen Fbup 2020

Hieronder zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het Jaarverslag Fbup20 opgenomen:

- Een projectmatige en risicogerichte aanpak van de basistaken is van grote toegevoegde waarde. Het projectmatig werken stimuleert medewerkers om hun taak risico- en doelgericht te formuleren en op een slimme en efficiënte manier uit te voeren. Daarom wordt aanbevolen deze aanpak voort te zetten, naast de uitvoering van reguliere controles volgens een vaste frequentie en een puur vraag-gestuurde vergunningverlening;
- Doorontwikkeling van het projectmanagement is van belang. Aandachtspunten:

- Goede afbakening, gericht op 'compacte projecten' en afronding conform planning;
- Expliciete keuzes over uitbreiding, vervolg (of afschaling) van projecten;
- Tussentijdse monitoring, reële evaluatie en tijdige bijsturing;
- Reële, haalbare omvang van projecten, in relatie tot regulier werk
- Formulering toetsbare en haalbare (naleef)doelen;
- De kwaliteit verbeteren van de informatie in LEEF en de Portal.

De grondslag voor de risicogerichte aanpak is gelegd in het VTH-beleid Fryslân¹⁵. In het onderliggende jaarprogramma is naast de begroting en het nieuwe sturings- en financieringsmodel, dit beleid als uitgangspunt gehanteerd. De verbetering van LEEF en de Portal heeft ook in 2022 de aandacht en wordt projectmatig opgepakt (geen onderdeel van het jaarprogramma, wel onderdeel van het verbeterprogramma FUMO 2.0). De doorontwikkeling van projectsturing en -management pakken we op in de lijn (vastleggen verantwoordelijkheden, meer aandacht voor sturing- en monitoringsmomenten e.d.).

De verwachting is dat een klein aantal van de projecten uit het Fbup 2021 niet afgerond kunnen worden in 2021. Het gaat dan met name om vervolgacties zoals hercontroles naar aanleiding van eerder uitgevoerd toezicht. Het project net-niet BRZO¹⁶ vraagt met name nog aandacht op het gebied van vooroverleg en vergunningverlening. Het toezicht dat volgt op het vergunningsverleningsproces is regulier toezicht.

5. Middelen en focus

Op 8 juli 2021 is door het algemeen bestuur de begroting 2022 vastgesteld. Dit jaarprogramma gaat uit van deze begroting als financieel kader, zie hoofdstuk 2. Daarmee is de financiële uitvoerbaarheid van het programma geborgd.

Op basis van onze begroting 2022 is het aantal productieve uren voor het primaire proces basistaken van onze organisatie bepaald.

Tabel 2: De beschikbare productieve uren basistaken in 2022

Beschikbare uren 2022	
Reguleringstaken (vergunningen en meldingen)	35.543
Toezicht inrichting gebonden	30.079
Handhaving	4.080
Niet-inrichting gebonden basistaken	20.449
Ketentoezicht	5.440
Collectieve taken	2.150

5.1 Focus in toezicht

Binnen het gegeven kengetal is het niet mogelijk om toezicht te houden op alle regels die gelden voor het uitvoeren van een activiteit/het voeren van een inrichting. Om inzicht te geven in waar de FUMO dan wel op let zijn in onderstaande tabel (tabel 3) voor de inrichtinggebonden taken per branche de

¹⁵ Anno oktober 2021 is dit beleid door bijna alle betrokken deelnemers vastgesteld in 2022, één gemeente heeft het beleid nog niet vastgesteld.

¹⁶ Bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde, vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (BRZO-2015/Seveso III). Het project gaat over bedrijven die net niet voldoen aan deze voorwaarden.

focuspunten aangegeven voor een integrale controle en indien van toepassing het te controleren aspect bij een aspectcontrole. Een integrale controle betekent niet dat alles wordt gecontroleerd, ook dan is een keuze gemaakt van onderwerpen die opgepakt worden. Deze vorm van controle is wel uitgebreider dan een aspectcontrole. Bij een enkele branche zal gelet op het risico geen aspectcontrole plaatsvinden, alleen een integrale controle of andersom alleen een aspectcontrole. 26 branches (waar mogelijk zijn branches uit de risicoanalyse samen gevoegd) en één activiteit zijn onderscheiden voor het bepalen van de focuspunten. Voor het bepalen van deze focuspunten is aangesloten bij de risicoanalyse per branche/activiteit die onderdeel uitmaakt van het VTH-beleid Fryslân.

Voor de niet-inrichting gebonden toezichttaken wordt sinds 2020 al risicogericht gewerkt. De uitgangspunten zijn hiervoor opgenomen in het VTH-beleid Fryslân¹⁷.

Argumenten voor en kanttekeningen bij het risicogericht werken.

Het gevolg van het risico gericht houden van toezicht is dat de FUMO meer toezichtcontroles kan uitvoeren en de FUMO dus ook vaker bij bedrijven in beeld komt. De schaarse middelen als mensen en geld worden op een efficiënte manier ingezet. Dit in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel FUMO en het VTH-beleid Fryslân. Door dit risicogericht te doen kan gestuurd worden op de 'belangrijkste' risico's conform de analyse uit het VTH-beleid.

Het risico gericht werken heeft echter ook tot gevolg dat de werkelijke uitvoering van een activiteit door een bedrijf of een organisatie die niet valt onder het risico gericht toezicht houden slechter kan zijn dan verondersteld omdat zo hiervoor beschreven niet op alle aspecten wordt toegezien. Dit brengt risico's met zich mee op gebieden als hinder/leefbaarheid, volksgezondheid, flora en fauna, financiële veiligheid, economische veiligheid en de fysieke veiligheid. Echter dat is een logische kanttekening bij het risicogericht werken. Ook de houder van een inrichting/uitvoerder kan denken dat de uitvoering van het werk plaatsvindt conform de regels, dit kan achteraf niet het geval zijn. Dit vraagt zorgvuldige communicatie zowel mondeling als schriftelijk. Daarnaast zorgt met name het uitvoeren van een aspectcontrole ervoor dat de FUMO over minder actuele informatie beschikt over een bedrijf/inrichting die in het kader van het toekomstige omgevingsstelsel wel relevant zou kunnen zijn. Bijvoorbeeld voor het maken van omgevingsanalyses die nodig zijn bij het opstellen van een omgevingsplan of een vergunning.

Sturen op datakwaliteit

Eén van de doelstellingen uit het VTH-beleid Fryslân is '*Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren*'. Voor het verbeteren van de datakwaliteit in het zaakstelsel LEEF loopt een apart project onder FUMO 2.0. Aanvullend hierop worden met ingang van 2022 overeenkomstig het plan 'Actualisatie & beheer inrichtingenbestand FUMO (basistaken)'¹⁸, fase 2 de branche en zoveel mogelijk activiteiten per inrichting of locatie in kaart gebracht bij het fysiek bezoeken van een locatie. De outcome van de streetspotter en de inzet van de het AI systeem die aan de inrichtingen een set van meest waarschijnlijke activiteiten heeft gekoppeld, worden tijdens een controle door een toezichthouder geverifieerd en de nog ontbrekende informatie achterhaald. Ook wordt bijvoorbeeld bij inrichtingen waar dieren verblijven het aantal dieren genoteerd. Op deze wijze wordt een verbeterslag gemaakt in de kwaliteit van de gegevens die de FUMO heeft per inrichting.

¹⁷ Zie met betrekking tot deze uitgangspunten ook hoofdstuk 3 '*Evaluaties uitvoeringstaken sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit*'

¹⁸ Vastgesteld door het algemeen bestuur FUMO op 1 april 2021.

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2022	Focus integrale controle
Afval	Luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit, waterkwaliteit		Controle op bodembeschermende voorzieningen, administratief toezicht op wat mag er nu en wat ligt er in praktijk, voorlichting energie
Akkerbouw- en landbouw	Waterkwaliteit	controle op bodembedreigende activiteiten zijnde afspraken van machines = bodembedreigende voorziening die bedreigend kan zijn voor het grondwater/ oppervlaktewater.	controle op bodembedreigende activiteiten, voorlichting energie (geen geluid meer!)
Glas en tuinbouw	Waterkwaliteit	Controle op lozingen	Controle op lozingen, emissies, energiegebruik (voorlichting) (geen gevaarlijke stoffen), voorlichting energie
Veehouderij I intensief (meestal IPPC) grondgebonden varkens en pluimvee	Geluid, luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem (incl. beperkt aantal punten luchtwasser) en het aantal dieren	Controle luchtkwaliteit (terugdringen ammoniak), stalsysteem (luchtwasser volledig), aantal aanwezige dieren, voorlichting energie
Veehouderij II overige veehouderij met aanwezigheid van dieren (waaronder melkvee melk eieren vlees bont)	Luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem en het aantal dieren	Controle luchtkwaliteit (terugdringen ammoniak), controle stalsysteem, aantal aanwezige dieren + mestopslag, voorlichting energie
Vergisters en mestverwerkers ¹⁹	Risico's voor de fysieke bebouwing, kwaliteit van de leefomgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit)		Controle warmtekrachtkoppeling als die er nog is, luchtwasser, invoergegevens, monitoringsgegevens, keuring van de silo, opslag van vaste invoerproducten, geuronderzoeken, voorlichting energie
Bouwnijverheid	Externe veiligheid geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke (afval)stoffen	Controle opslagen gevaarlijke stoffen, bodembedreigende activiteiten, opslag van afval, voorlichting energie
Detailhandel en dienstverlening		Controle opslag gevaarlijke (afval)stoffen / energie koeling bij geen gevaarlijke stoffen	Controle koeling, gevaarlijke stoffen en indien aanwezig stookinstallaties, voorlichting energie
Fokken en houden van dieren (niet zijnde veehouderij) + verblijven	Luchtkwaliteit & geur, gezondheid	Controle stalsysteem + aantal dieren	Controle stalsysteem + aantal dieren + opslag bodembedreigende stoffen, voorlichting energie

¹⁹ Geen branche maar een activiteit, hiervoor is in het VTH-beleid Fryslân een andere risicoscore gehanteerd.

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2022	Focus integrale controle
Groothandel, distributiecentra en opslagbedrijven	Externe veiligheid, luchtkwaliteit & geur, geluid	Controle opslag gevaarlijke stoffen	Controle wijze van opslag gevaarlijke stoffen + koeling, voorlichting energie
Handel in en reparatie van motorvoer-, vaar-, vliegtuigen en transportbedrijven	Bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen	Controle gevaarlijke- / bodembedreigende stoffen, bodembeschermende voorzieningen (beperkt aantal), lozingen afvalwater en indien spuitery aanwezig de Vos-emissie, voorlichting energie
Horeca, sport en recreatie	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle beschermingen van afvalwatervoorzieningen	Controle afvalwater, stook- en koelinstallaties, voorlichting energie
Industrie I metaal gerelateerd	geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen(gasflessen) (praktijk heel relevant daarom afwijking risico-analyse)	Controle gevaarlijke stoffen, emissies naar de buitenlucht (stof/lasdampen), bodembeschermde voorzieningen, voorlichting energie
Industrie II papier, rubber, kunststof, chemie, textiel, hout, grafisch	Externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit & geur, bodemkwaliteit	Controle opslag gevaarlijke stoffen (praktijk heel relevant!)	Controle gevaarlijke stoffen, emissies naar de buitenlucht, bodembeschermende voorzieningen, voorlichting energie
Industrie III voedingsmiddelen (mens & dier)	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle lozingen (indirecte lozingen, e.d.)	Controle energieverbruik, lozingen, lucht-/gaswassers indien aanwezig, emissies naar de buitenlucht
Industrie IV overig (keramisch, minerale beton en asfaltcentrales)	Bodemkwaliteit	Voorkomen van stofoverlast / asfalt+ beton emissies	Controle bodembeschermende voorzieningen, emissies naar de lucht, voorkomen stofoverlast, voorlichting energie
Jachthavens	Externe Veiligheid, geluid, waterkwaliteit	Controle brandstofpontons (onderhoud en keuringen) zijn die er niet dan bilgewater	Controle inname van bilgewater/afvalwater en brandstofpontons (onderhoud en keuringen), voorlichting energie
Scheepswerven	Externe Veiligheid, geluid, waterkwaliteit	Controle gevaarlijke stoffen opslag	Controle opslag gevaarlijke stoffen, indirecte lozingen, voorlichting energie
Kantoren, verblijfsgebouwen, onderwijs	Luchtkwaliteit & geur, waterkwaliteit	Controle stookinstallatie	Controle stookinstallaties, koelinstallaties als die er zijn, voorlichting energie
Energie en nutsbedrijven/-voorzieningen	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle op inspectie installaties	Controle op inspectie installaties, controle bodembeschermende voorzieningen, voorlichting energie
Tankstations I met lpg	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle op periodiek inspectie controles LPG-installatie en veiligheidsvoorschriften	Controle op periodieke inspectie LPG-installaties, controle bodembeschermende voorzieningen, onderhoud ondergrondse

Tabel 3: Focusgebieden per branche op het gebied van toezicht

Branche	Hoogste risicoscore VTH-beleid	Focus aspectcontrole 2022	Focus integrale controle
			tanks andere brandstoffen, voorlichting energie
Tankstations II zonder Ipg	Externe veiligheid, bodemkwaliteit	Controle ondergrondse tanks brandstoffen en bij onbewaakte aflevering de temperatuur beveiliging en noodstop	Controle bodembeschermende voorzieningen, (vloeistofdichte vloer), controle ondergrondse tanks brandstoffen, veiligheidsvoorschriften, voorlichting energie
Vuurwerk	Externe Veiligheid, geluid, luchtkwaliteit & geur	Controle op keuring sprinklerinstallaties (administratie), opslag van vuurwerk (vuurwerkbesluit), tweede aspectcontrole is controle ter plaatse verkoopdagen	
Ziekenhuis (mens en dier), laboratoria - bio medisch	Waterkwaliteit, luchtkwaliteit & geur		Controle op lozingen, stookinstallaties, energie
Loonwerkers + grondverzetbedrijven	Bodemkwaliteit en waterkwaliteit	Controle was-, tank- en spoelplaatsen	Controle was-, tank- en spoelplaatsen, bodembeschermende middelen, voorlichting energie
Crematorium (mens en dier)		Controle verbrandingsinstallatie	Controle verbrandingsinstallatie, afvalstroom, voorlichting energie
Overig		Controle per geval te bepalen	Controle per geval te bepalen

6. Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022

De werkzaamheden die de FUMO uitvoert voor haar deelnemers omvat veel VTH-taken. Zo zijn de vergunningverlenende en meldingstaken veelal vraaggestuurd. Het afhandelen hiervan is een continu proces. Dat geldt eveneens voor de aan de vergunningverlening gerelateerde juridische werkzaamheden (bezwaar en beroep). Het plannen van deze werkzaamheden is daarom niet mogelijk. De afhandeling van al deze vraag-gestuurde producten vraagt om een flexibele wijze van organiseren (het kunnen inspelen op piekmomenten in het werkaanbod). Daarnaast wordt tijd vrijgemaakt voor het actualiseren van vergunningen.

De taken zoals inrichtinggebonden toezichtcontroles worden gedurende het betreffende jaar uitgevoerd. Deze toezichtactiviteiten worden gepland. De juridische handhavingswerkzaamheden zijn meer vraaggestuurd van aard. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het toezicht en de te ontvangen handhavingverzoeken van burgers. Het plannen hiervan is daarom lastig, daarom zijn in de begroting hiervoor op basis van aannames uren opgenomen.

Om een zo groot mogelijk effect te realiseren om het gemeenschappelijke doel van een kwalitatief goede leefomgeving te bereiken, programmeert de FUMO op basis van een risicoanalyse, gestoeld op de 10 risico's die onderdeel uitmaken van het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken. Dit is ook in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel FUMO.

Wanneer in concrete situaties overtredingen worden geconstateerd die bestuurlijk en/of strafrechtelijk opvolging vereisen, zal de FUMO gebruikmaken van de interventiematrix uit de Landelijke Handhaving Strategie (LHS). Dit is ook in overeenstemming met het VTH-beleid Fryslân.

Het Jaarprogramma VTH Fryslân basistaken bestaat uit een regionaal programma (alleen toezicht), een lokaal programma (alle VTH-taken m.u.v. het toezicht dat onderdeel is van het regionale programma) en een programma ketentoezicht. In hoofdstuk 7 is het programma collectieve taken opgenomen.

Reguleringstaken: vraaggestuurd

Toezicht: meer gericht op outcome en informatie- en risicogericht op basis van een risicomodel

- Regionaal programma (branche en activiteit gerichte aanpak) – bestuurlijke prioriteiten Fryslân breed – meerjarig programmeren
- Lokaal programma (per individuele deelnemer gebaseerd op output risicomodel, kijkend naar lokale ambities en situaties)
- Afhandelen van klachten, meldingen en ongewone voorvallen – inspelen op signalen

6.1 Regionaal programma (toezicht)

Met het Fbup is in de afgelopen jaren tot op zekere hoogte een branche-aanpak geïntroduceerd aan de hand van projecten. Met het huidige jaarprogramma zetten we een stap voorwaarts door een risicogerichtere programmering van de branches binnen de begrote uren per deelnemer. Dit sluit aan op het VTH-beleid Fryslân en het nieuwe sturings- en financieringsmodel van de FUMO. Dit komt niet alleen de efficiency van de FUMO ten goede, maar ook de effectiviteit en de slagvaardigheid.

Per deelnemer wordt jaarlijks een individueel uitvoeringsprogramma gemaakt, kijkend naar de lokale problematiek en zoveel mogelijk risicogericht. Hierbij kan de deelnemer ook aangeven of zij een hoger ambitieniveau wenst dan het gezamenlijk vastgestelde minimum niveau. Zo kan de FUMO zo goed als mogelijk inspelen op de vraag vanuit de deelnemers en om zoveel continuïteit in de bedrijfsvoering als mogelijk te houden.

Een belangrijk uitgangspunt bij het regionaal programmeren is dat de 1-op-1 relatie tussen de uren die een gemeente inbrengt en de prestaties die de FUMO daarvoor levert, meer wordt losgelaten. Daar

waar mogelijk houden we rekening met de spreiding van de inzet over de deelnemers. Maar dat is niet bij elk branche mogelijk. Daardoor kan het zijn dat de inhoud van het regionale programma ertoe leidt dat in een jaar de ene deelnemer wat meer en de andere deelnemer wat minder prestaties ontvangt ten opzichte van zijn inbreng. In een volgend jaar kan de uitkomst anders zijn. Overeenkomstig het sturings- en financieringsmodel wordt het regionale deel van het programma regionaal verantwoord en er vindt jaarlijks een afrekening plaats naar rato van inbreng: als er een tekort is wordt die collectief naar rato opgevangen, als er een overschot is op de begroting wordt deze collectief naar rato verrekend.

Het regionale programma omvat de volgende branche-aanpakken:

1. Afval
2. Intensieve veehouderij
3. Horeca, sport en recreatie
4. Tankstations met LPG
5. Tankstations zonder LPG
6. Vuurwerk
7. Beoordeling elektronische milieujaarverslagen (e-MjV controle)
30 bedrijven (excl. BRZO²⁰-inrichtingen) in Fryslân hebben de verplichting om een e-MjV in te dienen. Een e-MjV moet door het bevoegd gezag beoordeeld worden met het uit eindelijke doel te accorderen. De benodigde inzet hiervoor bedraagt 570 uur.

In tegenstelling tot voorgaande jaren omvat het regionale programma alleen toezichtstaken. Dit betekent dat het percentage van de uren voor het regionale programma berekend worden over de beschikbare uren voor regulier inrichting gebonden toezicht. In het sturings- en financieringsmodel is ten doel gesteld om dit percentage uren in dit programma op te bouwen naar ca. 50%. In 2022 omvat het regionale programma gemiddeld 38% (totaal afgerond 4.900 uur door de Friese gemeenten) van de reguliere inrichting gebonden toezichturen per gemeente en provincie. Dit lijkt een hoog percentage in vergelijking met de 15% van voorgaande jaren voor het regionale programma (Fbup), echter het totaal aantal beschikbare uren in dit regionale programma is in vergelijking met voorgaande jaren aanzienlijk minder (in procenten uitgedrukt is het meer maar in uren minder). Het Fbup 2021 omvatte bijna 7.300 uren (maar let wel: zowel vergunningverlening als toezicht). In de aankomende periode zullen de branche-aanpakken worden uitgewerkt zodat met de uitvoering van dit programma begin 2022 kan worden gestart.

6.2 Lokaal programma

In de voorgaande paragraaf is het regionale programma (gezamenlijke prioriteit en gezamenlijke aanpak betreffende toezicht van branches) uit een gezet. In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale programma's (reguleringstaken en lokale toezichtstaken) per opdrachtgever. Aan de hand van de risicoanalyse behorende bij het VTH-beleid Fryslân zijn de prioriteiten bepaald. De risicoanalyse is zwaarwegend gelet op de in het VTH-beleid voorgestane risicogerichte aanpak. Dit is per opdrachtgever vertaald in een lokaal programma. In onvoorziene situaties die acuut aandacht behoeven en die zich ad hoc lopende het jaar voordoen, is het mogelijk om de uren die besteed worden aan het lokale programma uit te ruilen²¹. Uiteraard gaat dit wel ten koste van de voorgestane risicogerichte aanpak overeenkomstig het vastgestelde VTH-beleid.

De lokale programma's van de individuele opdrachtgevers tezamen (zie bijlage 2) resulteren in de volgende planning voor 2022.

²⁰ Brzo = Besluit risico's zware ongevallen

²¹ Mits bestuurlijk geaccordeerd, zie het sturings- en financieringsmodel FUMO.

Tabel 4: Beschikbare uren (omvang o.b.v. begroting 2022)

Omschrijving	Aantal gepland 2022	Uren gepland 2022
Reguleringstaken		35.543
Toezicht en Handhaving		
Regulier toezicht lokaal programma		8.064
Hercontroles	60%	5.610
Controle n.a.v. klacht		1.579
Af te handelen meldingen sloop-asbest	2.566	3.849
Af te handelen meldingen Besluit bodemkwaliteit (Bbk)	1.928	4.820
Toezicht meldingen sloop-asbest	25%	1.604
Toezicht meldingen Bbk	30%	3.470
Onvoorzien		1.878
Maatwerk		4.231
Handhaving		4.080
Ketentoezicht		5.440
Overige niet-inrichting gebonden basistaken (zoals Wet bodembescherming toezicht)		6.706

6.2.1 Vervolg op project Fbup 2019/2020/2021

Het Fbup 2021 was gevuld met projecten die bijdragen aan een schoon, veilig, gezond en duurzaam Fryslân. Deels waren het lopende projecten uit een vorig jaar en deels nieuw of een uitbreiding van het oorspronkelijke project. De filosofie is toen gehanteerd om reeds gestarte projecten voort te zetten. Omdat de opzet en de uitgangspunten van het jaarprogramma 2022 anders zijn (zie hoofdstuk 1 en 2), worden niet afgeronde projecten van het Fbup 2021 niet automatisch meegenomen naar 2022. Het betreft hier onderdelen van projecten die in 2021 niet zijn opgestart. Een enkel project is in een stadium waarbij de reguliere controles zijn uitgevoerd en waarbij alleen nog een vervolgactie nodig is zoals een hercontrole. In die gevallen zet de FUMO de reeds ingezette procedures voort. De benodigde uren hiervoor vallen in het lokale programma 2022 onder hercontroles. Voor de projecten op het gebied van actualisatie van vergunningen en net-niet BRZO-inrichtingen worden ook de lopende procedures voortgezet. Nieuwe procedures worden alleen gestart wanneer hier in het lokale programma rekening mee is gehouden. Hieronder wordt op enkele projecten uit het Fbup 2021 nader ingegaan waarvan anno oktober 2021 al duidelijk is dat een vervolg in 2022 plaatsvindt.

Indirecte lozingen gevaarlijke stoffen

Een 14-tal afvalverwerkende inrichtingen zijn geselecteerd waar mogelijk gevaarlijke stoffen via de riolering in het milieu terecht kunnen komen (metaalverwerking, blusschuim, tankreiniging, papierverwerking, afvalverbranding en enkele 'algemene' afvalverwerkers). Bij deze inrichtingen werd in 2021 de lozing van afvalwater op het riool onderzocht op gevaarlijke stoffen. Tijdens het controlebezoek wordt het afvalwater bemonsterd door de FUMO en geanalyseerd op onder andere zware metalen en zeer zorgwekkende stoffen. Er vindt samenwerking en kennisuitwisseling plaats met Wetterskip Fryslân (advisering, laboratorium).

Afronding 2022²²:

- Verwerken van de bodemanalyses uitgevoerd in 2021;
- Opstellen van controlebrieven;
- Waar nodig vervolgacties n.a.v. de verstuurde controlebrieven.

Toezicht op agrarische luchtwassers

Een luchtwasser behandelt de uitgaande stallucht, waarbij ammoniak, fijnstof en geur door middel van een filterpakket en waswater worden afgevangen. Functioneert de luchtwasser niet, dan kan dit lokaal aanleiding geven tot geurhinder en bovendien kan ammoniak neerslaan in de omgeving.

Luchtwassers zijn wettelijk voorgeschreven. Luchtwasinstallaties vergen veel energie, dure chemicaliën en afvalwater. Om die reden komt het regelmatig voor dat deze installaties regelmatig en soms langere perioden opzettelijk uitgeschakeld worden om (illegale) besparingen te realiseren, kostprijzen te drukken, etc.. Vaak gebeurt dit onder het mom van groot onderhoud aan de installatie. Het toezicht op bedrijven die (chemische)luchtwassers gebruiken blijft daarom punt van aandacht!

Er zijn 25 agrarische luchtwassers in Fryslân; deze zijn in 2020 en 2021 allemaal gecontroleerd op goede werking. Daarnaast zijn meerdere hercontroles uitgevoerd en waar nodig een bestuursrechtelijke handavingsprocedure opgestart.

Afronding 2021

- Uitvoeren van hercontroles bij ongeveer 15 installaties.

Net-niet Brzo inrichtingen, afronding 2022

Bedrijven in de net-niet categorie van de Brzo (Besluit risico's zware ongevallen) vallen niet onder de strenge Brzo-regelgeving, maar incidenten kunnen wel een grote impact hebben op het milieu en de volksgezondheid. In Fryslân kennen wij circa 20 van dergelijke bedrijven. In 2019 is begonnen met het tegen het licht houden en waar nodig actualiseren van de vergunningen van deze bedrijven (bijvoorbeeld het vastleggen van de drempelwaarden Brzo waar dat nog niet was gebeurd). De afronding van het project kost meer tijd dan was voorzien.

Werkzaamheden voor net-niet Brzo inrichtingen vallen (m.i.v. 2022) onder het lokale programma. Het advies is om deze uren direct ten laste te brengen van de post maatwerk, omdat deze procedures meer tijd in beslag nemen dan een reguliere procedure²³. Na afronding van het vergunningverleningsproces (inclusief oplevercontrole) komt het bedrijf op de lijst van regulier toezicht.

Afronding 2022:

- Ambtshalve wijziging vergunningen;
- Deel ambtshalve wijziging vergunning;
- Veranderingsvergunningen verlenen;
- Afronding screeningen;
- Aspectcontroles net-niet Brzo;
- Opleveringscontroles net-niet Brzo;
- Afrondende brief naar betrokken deelnemers.

²² Op dit moment is er een vacature voor één van de twee toezichthouder indirecte lozingen, als gevolg van het vertrek van de senior toezichthouder naar een andere werkgever. De verdere uitvoering van dit project staat onder druk zolang deze vacature niet (al dan niet via inhuur) is ingevuld.

²³ Dit in overeenstemming met het sturings- en financieringsmodel dat door het algemeen bestuur op 10 december 2020 is vastgesteld en 1 januari 2022 in werking treedt.

6.3 Programma ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)

De afgelopen jaren werd ketenonderzoek vaak geïnitieerd vanuit het strafrecht. Dit kwam omdat in de praktijk bleek dat er fraude zoals valsheid in geschriften werd gepleegd, hetgeen een strafrechtelijke overtreding is. De fraude hield bijvoorbeeld in de praktijk in dat (gevaarlijke-)afvalstoffen illegaal afgezet werden in de landbouw zonder of een afwijkende melding hiervan te maken. Een ketenzaak waarbij de FUMO in samenwerking met de milieu-recherche, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) en de Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit (NVWA) in de publiciteit kwam, was het zgn. 'tomatenloof-onderzoek'. Dit is uitgebreid in het nieuws geweest. De FUMO is voornemens een deel van haar ketenprogramma blijvend toe te spitsen op dit type onderzoeken en de benodigde samenwerking met diverse handhavingpartners daarbij voort te zetten. Dergelijke zaken kunnen meestal alleen multidisciplinair worden aangepakt gezien de veelzijdigheid van overtredingen die er mee zijn gemoeid. We noemen dit inrichting-overschrijdende en complexe ketenprojecten waarbij vooral boa-competenties en bevoegdheden ingezet worden. Deze complexe vorm van ketentoezicht heeft bijna altijd raakvlakken met opzettelijke milieucriminaliteit en ondermijning.

Ondermijning wordt doorgaans uitgelegd als het witwassen van (crimineel-)geld door de onderwereld, in de bovenwereld. Vaak is ondermijning gerelateerd aan drugszaken maar we zien ook steeds vaker dat ondermijning gerelateerd is aan het illegaal verwerken, verhandelen, wegmengen, etc. van (gevaarlijk-)afval. Hier wordt regelmatig misbruik gemaakt van door bevoegde gezagen verleende vergunningen. Met name in de laatstgenoemde vorm van ondermijning, zien we de raakvlakken met de milieutaken van de FUMO (en haar deelnemers). Omdat milieu-gerelateerde ondermijning ook regelmatig plaatsvindt in de agrarische sector –en dus ook in Fryslân steeds vaker opduikt- zien we op dit moment raakvlakken tussen ketentoezicht en het illegaal wegzetten van gevaarlijk afval in de landbouw. Mede daarom blijft het thema 'afval' als inzet voor het ketentoezicht 2022 (en waarschijnlijk ook de daarop volgende jaren) van kracht. Afval heeft vaak een negatieve waarde en er kan al snel veel financieel voordeel worden behaald als dat kan worden voorkomen bijvoorbeeld door vermenging. Zie ook H3 Ontwikkelingen onder milieucriminaliteit/ondermijning.

Daarnaast kennen we een minder complexe vorm van ketentoezicht die zich vooral toespitst op inrichting-niveau. Bij deze vorm van ketentoezicht worden vooral toezichthouders en bevoegdheden die voortvloeien uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) toegepast. Een voorbeeld hiervan is wanneer een toezichthouder constateert dat de registratie van de afvalstromen niet op elkaar aansluiten. De route die het afval dan aflegt en heeft afgelegd wordt dan nader onderzocht.

Op dit moment beschikt de FUMO nog niet over een eigen data-analist en accountant voor financiële analyses. Deze expertise is wel van belang in het bijzonder bij ketentoezicht. In voorkomende gevallen wordt deze expertise geleverd vanuit de partners of collega omgevingsdiensten. Dat is financieel gezien aantrekkelijk maar heeft vaak wel grote invloed op de voortgang van lopende onderzoeken gezien de werkdruk en prioriteiten bij partners waardoor de doorlooptijden ongewenst lang worden (afhankelijk van tijd en inzet derden). De wens is als het ketentoezicht verder vorm wordt gegeven dergelijke expertise zelf in huis te hebben.

Voor 2022 zijn drie thema's benoemd die opgepakt worden vanuit het programma ketentoezicht:

- thema bodem,
- thema afval en
- continuering projecten bestaand, waaronder het containerproject afval asbest.

De projectplannen voor de thema's bodem en afval worden nog opgesteld. De verdeling van de ureninzet over de genoemde onderwerpen in 2022 is daarom nog niet bekend.

7. Programma collectieve taken

In de Begroting FUMO 2022 is een aantal uren voor collectieve taken opgenomen. Collectieve taken zijn taken waarvoor in principe alle deelnemers opdrachtgever zijn, waar alle deelnemers in bepaalde mate belang hebben bij de uitvoering van de taken en die niet of nauwelijks toe te wijzen zijn aan individuele deelnemers. Het zijn geen basistaken, maar de taken komen wel ten goede aan de uitvoering van de basistaken. In tabel 5 is het programma voor de collectieve taken die zijn opgenomen in de begroting verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Het totale aantal uren (2.150 uur) komt overeen met de begroting.

Boa-coördinatie

De boa-coördinator is voor een periode van drie jaar bij de FUMO ondergebracht (2020 t/m 2022). In het najaar van 2022 wordt de functionele Boa-structuur, waaronder de boa-coördinator, geëvalueerd. De bevindingen uit de evaluatie zullen worden betrokken bij een besluit over de voortzetting van de boa-coördinatie, al dan niet in aangepaste vorm. In het eindconcept 'Functionele boa-structuur Fryslân (okt. 2021)' is evenwel een voorschot genomen op de evaluatie en aangegeven dat verwacht wordt dat structureel ca. 0,5 fte aan boa-coördinatie (na 2022) noodzakelijk zal zijn om de Friese Domein II milieuboa's efficiënt in te blijven zetten en te bewaken dat de LHS Fryslân breed en uniform wordt ingezet. Het betreft hier in beginsel de uitvoering van een collectieve taak. In de begroting zijn hier apart uren (plusuren zijnde geen basistaak) voor opgenomen en daarom maakt deze taak geen onderdeel uit van dit programma collectieve taken.

Tabel 5: Uitwerking collectieve taken 2022 en urenraming

Activiteit	Uren	Toelichting
Majeure vraagstukken, ontwikkelingen, innovatie en modernisering VTH ²⁴ Deelname aan (landelijke en regionale) overleggen	350	Bijdrage leveren aan majeure vraagstukken, ontwikkelingen, innovatie en modernisering VTH. Deelname aan landelijk en regionaal netwerk draagt bij aan kennisontwikkeling, uniforme implementatie nieuwe wetgeving en uniforme aanpak van VTH-vraagstukken in Nederland. Het gaat bijvoorbeeld om: • Vakberaad ODNL en daaronder hangende werkgroepen. Deelname t.b.v. advisering deelnemers over 'grensoverstijgende' vraagstukken, zoals energie en circulariteit, ZZS. • Landelijk overleg informatiegestuurd handhaven • Landelijk overleg VTH Energie²⁵ • Fries VTH overleg: advisering FUMO-gerelateerde onderwerpen en werkgroepen die hieruit voortkomen • Landelijke overleggen bodem • Landelijke werkgroep LRSO (redactie vergunningvoorschriften).
Kennisuitwisseling en kennisoverdracht	200	Organiseren van zo'n 4 kennisbijeenkomsten per jaar door FUMO. Doel: actief informeren deelnemers over nieuwe wetgeving, landelijke ontwikkelingen waaronder: • jaarlijkse juristendag • jaarlijkse Actiedag LHS

²⁴ Modernisering VTH: Eén van de speerpunten van Omgevingsdienst NL is modernisering VTH, daarbij gaat het om:

1 Datagebruik en analyse, 2 verbreding instrumentarium, waaronder gedragsbeïnvloeding, 3 Effectmeting, outcome, 4 Vergunningverlening, 5 Technische instrumenten, 6 Overige actuele thema's (energie, CE, ZZS). Het Vakoverleg heeft de opdracht om hier vorm aan te geven.

²⁵ De EED-taak ligt sinds 1 juli 2019 bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Wel is er nu een landelijk overleg VTH Energie.

Activiteit	Uren	Toelichting
		inhoudelijke onderwerpen (bijvoorbeeld geluid, bodem, externe veiligheid). Netwerkdag Handhaving wordt door provincie betaald.
Actualiseringsplicht	150	Onder de Omgevingswet is het verplicht te beschikken over een plan van aanpak hoe invulling wordt gegeven aan de actualiseringsplicht Vergunningverlening. Deze uren zijn bedoeld voor het opstellen van dit plan van aanpak.
PFAS, ontwikkelingen en handelingskaders	50	Binnen het Tijdelijk handelingskader PFAS worden de ontwikkelingen rond PFAS bijgehouden en worden de deelnemers actief geïnformeerd over de gevolgen daarvan. In het voorjaar van 2021 wordt het definitieve handelingskader PFAS verwacht en ook dan worden de deelnemers actief geïnformeerd over wat dit betekent. Met het actief informeren wordt ook een richting aangegeven, zodat deelnemers een zo uniform mogelijke keuze kunnen maken.
Project Bruidsschat Omgevingswet	100	Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar de gemeenten en waterschappen. Met het Invoeringsbesluit wordt geregeld dat deze regels, ook wel 'Bruidsschat' genoemd, automatisch in het Omgevingsplan of Waterschapsverordening terecht komen. Decentralisatie van deze regels vereist gemeentelijke voorbereiding. Een gezamenlijke aanpak hiervan, daar waar relevant, is efficiënt en helpt om waar het kan tot eenduidige regelgeving te komen. Aanpak vindt plaats conform het Projectplan Bruidsschat Omgevingswet (onderdeel van De Friese Aanpak). De resultaten zijn voor alle Friese gemeenten relevant. In 2022 staan 'externe veiligheid' en 'algemene regels' nog op de agenda.
Beheer en aanpassing risicomodel behorende bij VTH-beleid Fryslân aan Omgevingswet en	150	Het risicomodel behorende bij het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken moet beheerd worden: - bijhouden en analyseren - uitvoeren nulmetingen t.b.v. monitoring over doelen VTH-beleid - aanpassing risicoanalyse aan Omgevingswet
Digitale checklisten	50	Beheer van de digitale checklisten - bijhouden/wijzigingen doorvoeren/controleren - aanpassing digitale checklisten aan Omgevingswet
Deelname aan werkgroepen Omgevingswet geïnitieerd vanuit het VTH Management deelnemers	800	De werkgroep VTH Omgevingswet is verantwoordelijk voor de <i>inhoudelijke</i> lijn voor de implementatie van de Omgevingswet en richt zich op de VNG eisen: 12, 21, 24 (deels) en 25. Dit betreft: - Gemeenten hebben toezicht en handhaving afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet, in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen; - Gemeenten hebben afspraken gemaakt over de overdracht van bodemtaken, de regels en de bijbehorende middelen vanuit de provincie en is in staat om de overgedragen taken uit te (laten) voeren; - Gemeenten hebben haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie; - Gemeenten hebben de financiële arrangementen met haar uitvoeringsdiensten herzien.

Activiteit	Uren	Toelichting
		Uiteraard gelden genoemde eisen ook voor de milieubelastende activiteiten waarvoor de Provincie bevoegd gezag is of wordt. De uitwerking vindt plaats in werkgroepen waar de FUMO in participeert. De benodigde uren hiervoor zijn in beginsel geschat op 800 uur.
Aanpak Centrale voorziening geluidgegevens (Cvvg) / Basis Geluid Emissies (BGE), Omgevingswet	50	Op 23 november 2020 is een kennissessie georganiseerd door de FUMO over de verplichtingen rond het in kaart brengen van de Basis Geluid Emissies (BGE) ²⁶ in de Omgevingswet en de Centrale voorziening geluidgegevens ²⁷ (onderdeel van het DSO). FUMO rond in het eerste kwartaal 2022 het projectplan af hoe één en ander aangepakt kan worden ter ondersteuning van de deelnemers.
Programmavorming en -monitoring m.b.v. data- en informatiesturing.	150	Deze uren zijn bedoeld voor het opstellen van het jaarprogramma VTH Fryslân basistaken en monitoring.
Milieualarmnummer	100	Algemene piket werkzaamheden zoals registraties bijhouden, overleggen, coördinatie piket, bijwerken instructies, bedrijfsmemo's en roosters (ureninschatting o.b.v. ervaringen). De bereikbaarheidsvergoeding (consignatie) is verwerkt in loonkosten piketmedewerkers. Callcenter wordt betaald door provincie.
Totaal	2.150	

8. Monitoring, voortgang en evaluatie

In het Bor zijn de kwaliteitseisen opgenomen waaraan een professioneel handavingsproces op beleids- en uitvoerend niveau moet voldoen. Hierin staan ook regels beschreven over de methodiek die het bestuursorgaan moet hanteren aan de hand waarvan monitoring en evaluatie kunnen plaatsvinden.

Registratie en monitoring

Om verantwoording te kunnen afleggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Een goede registratie van de activiteiten is dan ook erg belangrijk. Deze gegevens moeten periodiek opvraagbaar zijn voor zowel managementdoeleinden (voortgang van de uitvoering) als voor periodieke verantwoording naar de deelnemers. Ten tijde van het opstellen van dit jaarprogramma wordt hard gewerkt aan de huidige systemen die worden gebruikt om de benodigde basisinformatie met ingang van 2022 naar voren te kunnen halen. De verbeter slag hierin maakt onderdeel uit van FUMO 2.0. Dit betekent dat 2022 gebruikt wordt voor het bepalen van de nulmeting die noodzakelijk is in het kader van verschillende doelstellingen uit het VTH-beleid Fryslân. In

²⁶ Basisgeluidemissies (BGE's) en Omgevingswet. Binnen de Omgevingswet moeten gemeenten de geluidemissie van wegen in de gaten houden. Om te bepalen of de geluidsemmissie stijgt, moet eerst de basisgeluidemissie vastgesteld worden (BGE). In 2023 moeten de BGE's van gemeentewegen met 4500 of meer motorvoertuigen per etmaal beschikbaar zijn. Voor minder drukke wegen (vanaf 1000 motorvoertuigen per etmaal) moeten de gegevens in 2027 beschikbaar zijn. Het verzamelen van al deze gegevens kost tijd en vergt een investering. Het is verstandig om deze gegevens zo te verzamelen dat ze gemakkelijk te gebruiken zijn voor omgevingsvisie, omgevingsplannen en ruimtelijke plannen.

²⁷ De Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG) wordt het digitale systeem voor het uitwisselen van geluidgegevens. Het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen worden verplicht geluidgegevens via deze voorziening te delen. De voorziening zorgt er straks voor dat deze gegevens eenvoudig vindbaar, inzichtelijk en beschikbaar zijn.

navolging op 2021 blijven wij in 2022 werken aan het verbeteren van onze informatiepositie. Dit doen wij onder meer door extra inzet te plegen op het actualiseren (inclusief aanvullen met relevante gegevens over bijvoorbeeld activiteiten) van het inrichtingenbestand.

Bij de registratie van werkzaamheden wordt met name gebruik gemaakt van het zaaksysteem van Stadsbeheer (LEEF). Zowel de vergunningverleners als de toezichthouders registreren hierin. De vergunningprocedure wordt hierin in zijn geheel doorlopen, compleet met alle documenten. Daarnaast maken de toezichthouders zoveel mogelijk gebruik van digitale checklisten.

Voor het uitwisselen van gegevens tussen de deelnemers en de FUMO over bedrijven/activiteiten wordt de Portal gebruikt. Het is nog steeds lastig om betrouwbare gegevens hieruit te verkrijgen. Dit blijft een aandachtspunt voor beide partijen.

De Boa's verwerken de gegevens van de uitgeschreven strafbeschikkingen in de transactiemodule van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Het CJIB verstrekt jaarlijks een overzicht van de strafbeschikkingen en processen verbaal die door de Boa's zijn uitgevaardigd.

Evaluatie

Vanuit het MT wordt de voortgang op de gehele uitvoering van het jaarprogramma gestuurd. Maandelijks worden (uren)rapportages opgesteld, zodat tijdig bijgestuurd kan worden. In de kwartaalrapportages zal de voortgang van het jaarprogramma op individueel deelnemer niveau worden opgenomen. Tussentijds wordt waar nodig met de deelnemers overlegd waar en hoe bijstelling nodig is. Door middel van een (beknopte) halfjaarrapportage worden de deelnemers op de hoogte gesteld van de (inhoudelijke) voortgang van het jaarprogramma.

In het voorjaar volgt een (beknopt) jaarverslag waarin de FUMO verantwoording aflegt aan het bestuur van de FUMO en de deelnemers over de uitvoering van de VTH-taken. In dit verslag wordt gerapporteerd over de in het jaarprogramma geplande en werkelijk uitgevoerde activiteiten. Ook wordt in dit verslag het gehanteerde beleid geëvalueerd, waarbij met name beoordeeld wordt in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. Hiermee wordt de beleidscyclus van de BIG-8 gesloten. Daarnaast wordt het jaarverslag ter informatie aan de externe partners gestuurd. Het jaarverslag wordt tevens naar de provincie Fryslân gestuurd in het kader van het Interbestuurlijke Toezicht.

9. Afstemming en samenwerking

De FUMO werkt in het veld samen met andere VTH-partners. De intensiteit van samenwerking en de mate waarin de samenwerking structureel is ingericht verschilt. De navolgende tabel geeft de samenwerkingspartners weer en geeft waar mogelijk inzicht in de samenwerkingsafspraken.

Tabel 6: Samenwerkingsdeelnemers/-partners

Partij	Samenwerking
Friese gemeenten	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
Wetterskip Fryslân	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement
Provincie Fryslân	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
Functioneel Parket/Openbaar Ministerie/ Politie	Overleg in het kader van strafrecht (wettelijk), afstemming boa-coördinatie, afstemming toepassing LHS, samenwerking in complexe (keten-)strafzaken, natuurtoezicht.
Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT)	Transportcontroles, ketentoezicht
Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit (NVWA)	Ketentoezicht, integraal toezicht
Veiligheidsregio Fryslân	Incidenteel afstemmingsoverleg
Recreatieschap Marrekrite	Afstemming, integraal optreden
Natuur- en terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten, het Fryske Gea en Staatsbosbeheer	Afstemming, integraal optreden
Brancheorganisaties	Afstemming, klankbord
Andere omgevingsdiensten	Over en weer delen van kennis en ervaring

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrip	Uitleg
Friese gemeenten	Afstemming, integraal optreden, accountmanagement, klankbordgroep, etc.
AB	Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling FUMO
Basistaken	De taken bedoeld in artikel 5.3, lid 4, Wabo, juncto artikel 7.1 en bijlagen IV van het Besluit omgevingsrecht (Bor), of, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, de met die bepalingen corresponderende artikelen uit die wet (18.22 Omgevingswet jo 13.12 Omgevingsbesluit). Tot de basistaken behoren ook de daarmee samenhangende, adviserende en ondersteunende werkzaamheden
Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)	Eén van de amvb's in het nieuwe omgevingsstelsel waar ook de Omgevingswet onder valt. Het Bal vervangt het Besluit omgevingsrecht.
BAT / BBT	Best Available Techniques / Best Beschikbare Technieken
BGE	Basisgeluidemissie
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BREF-document	BREF = BAT Reference Document, dit is een uitwerking van de IPPC-richtlijn van de Europese Unie. In dit document staat beschreven wat de meest milieuvriendelijke technieken zijn die een bedrijf kan toepassen.
Brzo	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BRS	Boaregistratiesysteem
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
Collectieve taken	Niet aan een individuele deelnemer toe te rekenen andere taken dan bedoeld onder basistaak en plustaak die FUMO uitvoert in opdracht en ten behoeve van het collectief van de gezamenlijke deelnemers, waaronder in elk geval het in stand houden van een milieualarmnummer, zoals jaarlijks in de begroting beschreven.
CVGG	De Centrale Voorziening Geluidgegevens
DCMR	Milieudienst Rijnmond
DB	Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EED	Europese Energie-Efficiency Richtlijn
Fbup	Fryslân-breed uitvoeringsprogramma
ILenT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Incidentele taken	Andere taken dan bedoeld onder basistaak en plustaak, die op grond van een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst met een deelnemer incidenteel door FUMO worden uitgevoerd.
Indirect productieve uren	De uren ten behoeve van werkbesprekingen, personeelsaangelegenheden, HR gesprekken en opleiding/cursus.
IPPC	De IPPC-richtlijn of richtlijn 1996/61/EC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control, d.w.z. geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.
LAP	Landelijk Afvalbeheer Plan
LHS	Landelijke Handhaving Strategie
LRSO	Landelijke Redactie Standaardvoorschriften Omgevingsvergunning
e-MjV	Elektronische milieujaarverslagen
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren autoriteit

Begrip	Uitleg
PCB's	PolyChloorBifenylen zijn schadelijke stoffen, die moeilijk afbreekbaar zijn en daardoor heel lang in het milieu aanwezig blijven
PFA's	Per- en PolyFluorAlkylStoffen
Plustaak (aanvullend takenpakket (facultatief))	Andere taken op het terrein van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving, dan zijn opgenomen in het basistakenpakket, voor zover die op grond van een daartoe strekkend besluit van een deelnemer aan FUMO zijn opgedragen, waaronder begrepen uitvoerende, voorbereidende, adviserende en andere ondersteunende werkzaamheden, de uitvoering van de Wob, adviseren en ontwikkelen van strategische en operationele vraagstukken ten aanzien van bestuurlijke aangelegenheden die verband houden met de aan FUMO opgedragen taken en het voeren van en adviseren over bestuurs- en civielrechtelijke procedures daarover
Productie uren	De uren die de medewerkers van de FUMO maken voor de deelnemers in het primaire proces zoals het behandelen van vergunningaanvragen, het afhandelen van meldingen en het uitvoeren van toezicht. Vaak worden deze uren verward met productieve uren, dit is niet terecht.
Productieve uren	De uren van medewerkers waar budget tegenover staat. Dit zijn dus niet alleen de productie uren, maar ook bijvoorbeeld de inzet op de uitvoering van de collectieve taken en de voorbereidingen op de Omgevingswet.
Risicomodel	Dit is een overzicht van alle basistaak-inrichtingen met een inschatting van risico's per branche , activiteit e.d. Het Risicomodel is een belangrijke basis en hulpmiddel om het risico-gestuurde werken te vertalen in planning en voorgenomen activiteiten.
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wpg	Wet politiegegevens

Bijlage 2. Lokale programma's per deelnemer

Heerenveen

Reguleringstaken

De werkzaamheden bij vergunningverlening bestaan vooral uit:

- Behandelen van ingekomen aanvragen (vooroverleg, vergunningen, meldingen en rapportages);
- (Programmatisch) actualiseren, waaronder het toetsen van de actualiteit van vergunningen en eventuele actualisatie van vergunningen van een deel van het inrichtingenbestand.

De uren reguleringstaken zijn gebaseerd op de begroting FUMO 2022. Hierin is ook rekening gehouden met: 15% maatwerk, 10% onvoorzien en voorlichting. Zie DVO-bijlage 2022 voor eventuele afwijkingen hierin.

Toezicht en Handhaving

Aantal controles o.b.v. geactualiseerde risicomodel per 1 oktober 2021:

Categorie	Aantal inrichtingen	Planning controles lokaal programma
IPPC, prio hoog	-	-
IPPC, prio matig	-	-
IPPC, prio laag	7	2
Niet IPPC, prio hoog	11	6
Niet IPPC, prio matig	49	5
Niet IPPC, prio laag	115	18
Totaal	182	31

Het toezicht op de inrichtingen die vallen onder de categorie: afval, intensieve veehouderij, tankstations met en zonder LPG, vuurwerk en e-MjV controle, worden uitgevoerd via de regionale branche-aanpak. De overige controles worden uitgevoerd in het lokale programma overeenkomstig het risicomodel voor Heerenveen. Ook de hercontroles (ook die voortvloeien uit het regionale programma) en klachten/ meldingen ongewone voorvallen maken ook onderdeel uit van het lokale programma. Naast reguliere controles is voor toezicht rekening gehouden met 15% maatwerk en voorlichting. Ook hier geldt zie DVO-bijlage 2022 voor eventuele afwijkingen hierin.

Aantal af te handelen meldingen sloop-asbest en Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en het toezicht daarop vindt plaats overeenkomstig de uitgangspunten uit de begroting.

Dit leidt tot de volgende planning voor 2022

Omschrijving	Aantal gepland 2022	Uren gepland 2022
Regulering Vergunningverlening		
Vooroverleg met/zonder omgevingstafel	11	200
Oprichtings-/revisievergunningen	2	200
Veranderingsvergunning/ambtshalve wijzigingen	7	296
Behandelen milieuneutrale wijziging	2	72
Actualisatietoetsen	-	-
Goedkeuringsbesluiten	-	-
Meldingen eenvoudig/complex	10	112
Maatwerkvoorschriften	1	24
MER-beoordelingen	3	96
Projecten		-
Toezicht en Handhaving		
Regulier toezicht		437
Hercontroles (60% niet IPPC, 40% IPPC))		275
Handhaving		247
Klachten en meldingen ongewone voorvallen (10%)		70
Af te handelen meldingen sloop-asbest	200	300
Toezicht meldingen sloop-asbest	25%	125
Af te handelen meldingen Bbk	153	382,5
Toezicht meldingen Bbk	30%	275,4

Bijlage 3. Doorwerking VTH-beleid Fryslân

In het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken (2020) zijn meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. In dit uitvoeringsprogramma zijn deze doelen concreet ingevuld met activiteiten. Hieronder is samengevat weergegeven op welke wijze invulling is gegeven aan de prioriteiten uit dit VTH-beleid.

Tabel 2: Uitvoering doelstellingen VTH-beleid Fryslân voor de basistaken

Beleidskader VTH - paragraaf	Nr.	Doelstelling	Jaarprogramma 2022
2.1 Aansluiting bij strategische doelen deelnemers	1	Bedrijven hebben inzicht in hun bijdrage aan en verantwoordelijkheid voor een klimaatbestendig, circulair en energieneutraal Fryslân.	<i>H5 Focus in toezicht. Aandacht voor energiebesparing bij alle integrale controles al dan niet via een informatiebrochure.</i>
	2	Emissies naar water en lucht door industrie en landbouw worden gereduceerd door een branchegerichte aanpak.	<i>Zie H5 Focus in toezicht. Overeenkomstig deze doelstelling ligt bijvoorbeeld de focus bij de branches Veehouderij I, Veehouderij II en bij de branche fokken en houden van dieren + verblijven op de controle van het stalsysteem.</i>
2.2 Risicogericht werken	3	Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren.	<i>Zie H5 Focus in toezicht. Er ligt in het kader van FUMO 2.0 een plan van aanpak voor verbetering kwaliteit gegevens in LEEF. Daarnaast is het plan 'Actualisatie & beheer inrichtingenbestand FUMO (basistaken)' in uitvoering.</i>
2.3 Impuls ketentoezicht	4	De meest risicovolle grond- en afvalstromenketens zijn in beeld door een gerichte inzet van het ketentoezicht.	<i>Zie paragraaf 6.3 Programma Ketentoezicht. In 2022 staat onder andere afval en de bijbehorende stromen op het programma.</i>
2.5 Kwaliteitsborging	5a	De FUMO voldoet voor de basistaken aan de kwaliteitscriteria zoals beschreven in het Frysk Peil.	<i>Zie H3 onder gekwalificeerd personeel.</i>

Beleidskader VTH - paragraaf	Nr.	Doelstelling	Jaarprogramma 2022
	5b	Goed opgeleid personeel die voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH en beschikken over de benodigde competenties voortvloeiend uit de Omgevingswet. Optimaliseren van klachtenafhandeling en reactie op vragen van inwoners. Goede bereikbaarheid.	<i>Zie H3 Ontwikkelingen onder gekwalificeerd personeel.</i> <i>Overeenkomstig de afspraken die zijn gemaakt in de PDC FUMO vindt binnen 48 uur contact opgenomen.</i> <i>Inzet milieualarmnummer.</i>
3.1 Milieubelastende activiteiten	6	Objecten met één of meerdere melding- of vergunningplichtige milieubelastende activiteit(en) beschikken over een actuele melding / vergunning.	<i>Zie H7 Programma collectieve taken, onder actualiseringsplicht.</i>
	7	De branches in de hoogste risicocategorie vertonen in 2024 een verbeterd naleefgedrag ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	8	De voorschriften die gelden voor de activiteiten met de grootste milieurisico's worden in 2024 beter nageleefd dan in 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	9	Bij overige branches en activiteiten is in 2024 het naleefgedrag minimaal gelijk aan het naleefgedrag in 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
3.2 Bodem	10	Verbetering van het naleefgedrag bij bodemsaneringen Wbb in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	11	Verbetering van het gedrag van de uitvoerder van Bbk-werken in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>
	12	Inzicht in illegale activiteiten en het risico van niet gemelde bodemwerken en bepalen van de structureel benodigde inzet voor toezicht op niet gemelde bodemwerken in 2021.	<i>Er zijn geen middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van een pilot. De inzet van deze pilot maakt ook onderdeel uit van de evaluatie uitvoeringstaken Bbk, zie ook H3 Ontwikkelingen.</i>
3.3 Asbest	13	Verbetering van het gedrag van de uitvoerder van asbestsaneringen in 2024 ten opzichte van 2020.	<i>Zie H8 Registratie en monitoring.</i> <i>De nulmeting vindt plaats in 2022</i>